

A biharkeresztesi járásban az őszi munkák végzésében Bedő község halad az élen

Az őszi munkák végzésében a biharkeresztesi járás a harmadik helyet foglalja el a járások versenyében. Őszi búza vetéstervüket a dolgozó parasztok október 25-ig csaknem teljes mértékben teljesítették. A vetés befejezésében Bedő község volt az első. A dícsérendő eredmény a község lakóinak szorgalmán kívül a termelési bizottság jól szervezett munkájának, továbbá Hosszú János tanácselnök helyes irányító tevékenységének köszönhető. Ugyancsak október 25 előtt befejezték az őszi búza vetését Köröszakál is. Itt a község dolgozó parasztjai között igen egészséges versenyzellem alakult ki.

Legrosszabbul Komádi áll az őszi vetésterv teljesítésében, a búza vetését itt mindössze 70 százalékban végezték el. Nagyon hátráltatja a község tervteljesítését az Új Barázdá termelészövetkezet, ahol a tervszerinti vetésterületnek még a felében sincs benne a mag. Nagy elmaradás mutatkozik Told községben is a vetésterv teljesítésében.

Befejezés előtt az őszi betakarítás

A napokban az egész járás területén befejezik az őszi termények betakarítását. Ebben a munkában, mint ahogy a vetésben is, Köröszakál és Bedő község halad az élen; őszi terményeik egész kis hányadának kivételével a betakarítást csaknem teljesen elvégzték.

A betakarításban Komádinak az eredménye a leggyengébb, mert az őszi termények 20 százaléka még kint van a határban. A vetésterv teljesítését gátló Új Barázdá tsz-t a betakarítás tárgyalásánál is mint rossz példát kell említeni. A termelészövetkezetnek csaknem 100 hold kukoricája van száron a határban. A tsz elnöke, Gombos János pedig a szövetkezet gépkocsiját a betakarítási kampány idején bérfuvarozásra használja.

A biharkeresztesi járásban igen sok még a tennivaló a silózás terén. Több helyen helytelen nézet alakult ki a silózásról. Nem látják annak fontosságát, gazdaságosságát. Mezősáson például a Boldog Jövő tsz-ben van egy 100 köbméteres üres betonsiló és nem használják ki, mondván, hogy van bőven takarmányuk. Pedig ez nem ok a silózás elhanyagolásá-

Az egyeki gépállomás Hajdú-Bihar legeredményesebben dolgozó gépállomása

Az egyeki gépállomás 1954 október 20-án 13.769 normálholdra tervezett globális évi tervét 102,3 százalékra teljesítette, vagyis 14.092 normálhold értékű munkát végzett el. Jó eredményt értek el a gépállomás dolgozói az őszi munkák végzésében is: az 1958 holdra tervezett vetőszántás helyett már 1861 hold vetőszántást elvégeztek. Szántó traktorai állandóan két műszakban, a munkák sürgősségére való tekintettel vasárnap is dolgoznak. A kormányprogram szellemében segítik az egyénileg dolgozó parasztok munkáját. Eddig 1176 dolgozó paraszttal 1581 parcellá-

ra, összesen 1738 normálhold munkára kötöttek szerződést, melyből már 1220 normálholdat teljesítettek. E nagymértékű szerződéskötés a gépállomás dolgozóinak jó munkáját bizonyítja. A legjobb agitáció — mondják az egyeki traktorosok — a jól végzett minőségi munka.

A gépállomásnak évi terve teljesítése után az a célja, hogy az őszi tervet minél hamarabb részleteiben is teljesítse, minél nagyobb gépi segítséget nyújtson termelészövetkezeeteinknek, és egyénileg dolgozó parasztságunknak.

A debreceni terménypiacon több mint 400 mázsza tengerit adtak el egy nap alatt

A napokban igen élénk volt a debreceni terménypiac. Különösen tengeriben volt bőséges felhozatal szombaton. A déli órákra több mint 400 mázsza tengerit adtak el. Az árak nem változtak. A jó száraz tengerinek mázsáját most is 160—170 forintjával adták, mint megelőző szombaton.

Takarmányrépa is volt bőségesen. Mázsáját 40—45 forintjával adták. Hoztak a piacra káposztát is több szekérrel. A szép kemény káposzta mázsáját 250 forintjával vásárolták. A burgonyaért 140—150 forintot adtak.

Búzáat is hoztak piacra a termelők. Mázsáját 320—340 forintjával vásárolták. Az árpa kelendőbb volt a búzánál, 360—380 forintot is adtak mázsájáért. A lucerna ára emelkedik. Mázsáját már 170—180 forintjával adták. Két hete még 150 forintért is lehetett vásárolni, igaz, hogy akkor többet hoztak a piacra, nagyobb volt a kínálat.

2400 szék, 200 gyermekjáróka terven felül

Az Orvosi Műszergyár dolgozóinak versenykirovására a debreceni Hajlított Bútorgyár dolgozói első között csatlakoztak. Váltakoztak többek között, hogy évi tervüket globálisan december 21-re befejezzék. A negyedik negyedében 9 ezer forint bérmegetakartást érnek el. Az önköltségesükkéntes érdekében a vállalat részére kiutalt tehergépkocsit november 7-re üzemképes állapotba hozták. Vállalták továbbá, hogy óránként 400 kilogramm gőzt takarítanak meg, valamint naponta 16 mázsza szénrel kevesebbet használnak el.

A Bútorgyár dolgozói megfogadták, hogy 1954. évre rendelt horonyléceket november 7-ig legyártják, ezenfelül az év hátralévő napjaiban 20.000 méter horonyléce gyártanak, amelynek értéke meghaladja a 11.400 forintot. Ugy az export, mint a belvárosi gyártmányaik előállításánál elért minőségüket tovább javítják, hogy reklamációt vállalataik ne kapjon. Mindent megtesznek annak érdekében, hogy november 7-ig a 100 százalékon aluli teljesítők számát 10 százalékról 5 százalékra csökkentsék. A téli felkészülés érdekében üzemük gőzfűtés hálózatát átépítik, így 30 százalékos fűtési energiát takarítanak meg. A téli idő alatt biztosítják műhelyrészenként a 20—22 Celsius hőmérsékletet.

Az üzem dolgozói egyöntetű lelkesedéssel vállalták, hogy december 31-ig hulladékanyagból 2400 szék, 200 gyermekjárókat, 30.000 méternél jelzőfát készítsenek. November 7. tiszteletére a gyermekjárókból 60-at, a méternél jelzőfából 20.000 darabot gyártanak. Ezenkívül vállalták még azt is, hogy a debreceni gépállomás téli gépjávitási munkálataihoz műszaki és gyakorlati segítséget nyújtanak. A raktáron lévő kész-árakból december 21-ig 20.000 forintot értékesítenek.

Az 1955-ös terv sikeres előkészítése érdekében az összes gépeket felülvizsgálják és a felmerülő javításokat december 21-ig elvégzik. Ennek érdekében a szarítók kapacitását is bővítik, valamint a beérkező friss döntések fűrészáruiból készült székalkatrészek szárítását is biztosítják.

EGYETEMI PÁRTAKTÍVA ÉRTEKEZLET

A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetősége tudományos és kulturális osztálya, a budapesti pártbizottság és az egyetemiek és főiskolák pártszervezetei csütörtökön délután fél 3 órakor egyetemi pártaktívát hívnak össze az építőipari dolgozók Rózsa Ferenc kultúrotthonába (VI. Sztálin tér 16.). Az egyetemi pártaktíván Farkas Mihály elvtárs, a Központi Vezetőség titkára tart előadást. Belépés csak meghívóval.

Hogyan fedeztem fel a Békebarlangot?

Évente százazrek látogatnak el Aggtelekre és Jósvafőre, hogy a csodálatos szépségű cseppkőbarlangot megtekintsék. Aki nem is jutott még el odáig, valószínűleg látta és olvasta az Aggteleki cseppkőbarlangról, majd a Békebarlangról írott, szép felvételekkel illusztrált könyveket. Az Aggteleki cseppkőbarlang közelében lévő Békebarlang egészen új. Nemrég fedezte fel egy fiatal, debreceni származású barlangkutató, Jakucs László. Az új bar-

lang felfedezésének történetét mondja el az ott készített vetített képek kíséretében október 31-én vasárnap délelőtt fél 11 órakor Jakucs László a Déri Múzeum előadótermében. Szombaton délután 4 órakor az ifjúság részére az egyetemi Kossuth mozi helyiségében külön előadás lesz. Az előadásokra jegyek 2—3 forintot árban az Ismeretterjesztő Társulat megyei titkárságán (Déri Múzeum) elővételben válthatók minden nap 9—16 óra között.

Igy történt tíz évvel ezelőtt

Mintha vége lett volna a háborúnak. Csendesség lepte el a tájékat. Hetekkel azelőtt megszületett ágyúlövésnek moraja nem hallatszott már, s az a hír terjedt el a faluban, hogy az oroszokat visszazsorították. Olyan óriási ellentámadásba mentek át a németek a magyar hadsereggel együtt, hogy most már talán el sem érik a Tisza vonalát az oroszok Tiszacsege határában. Amikor ezekben a hiedelmekben ringatták magukat a tétovázók, egyszer csak Egyek felől egy meglepetésszerű kimerült fegyvertelen magyar katonai alakulat vonult be a faluba. A járőrelők érdeklődtek tőlük: mondják igazán vége van már a háborúnak? Visszazsorították az oroszokat? Azok persze nem mondtak sem igent, sem nemet, csak bólongattak. Gondolták — nézettek rájuk, s mindent láthattok...

Később valahonnan értesülést kaptak a csendőrőgről, hogy az ohati erdőben partizánok vannak. Egy rajnyi csendőr löhátón vágatva száguldott végig az egyeki úton, bizonyára azzal a céllal, hogy majd ők megmutatják a partizánoknak. Utána nemsokára egy szakasznyi magyar katonai erőtített menetben vonult a csendőrők után. Egy századnyi német hradós alakulat pedig gyors ütemben szedte össze a falun keresztül hosszabban haladó táviró huzalokat. S egyszer csak valaki hírt hozott, a tiszai részről, hogy a németek elfűrésztették a híd pilléreit, amit nyár elejéltől építettek. Pedig még el sem készült egészen. A falu lakosai most már igazán nem tudták, tulajdonképpen mi is az igazság. Bódulat, bizonytalanság...

A német alakulat még naplemente előtt, szinte futólépésben modott a Tisza irányába. S

mire eljött a szürkület, a nagy garral vágta csendőrők szét-szórta, rongyosan, piszkosan, kókadtan jöttek visszafelé az ohati erdő felől. A katonákról többé hír nem jött. Azok valószínűleg nem is jöttek vissza. Este 11 óra tájban óriási robbanás rázta fel a falu csendjét. A robbanás a vasútállomás felől halatszott. Az arra lakók mindjárt tudták, hogy a vasúti berendezést robbantották fel a németek. A félbemaradt híd lerombolásának híre, a vasúti robbanás, a németek fejvesztett kivonulása a faluból, a csendőrők éjszakai menekülése nem azt a hírt erősítette meg, amely arról szólt, hogy visszazsorították a szovjet csapatokat. S ezt érezték az emberek.

Másnap kora reggel újabb hír futott végig a falun. „A malomnál vannak az oroszok!” Mikor ezt meghallottam, otthonról elindultam gyorsan abba az irányba, s ahogy mentem végig a Kossuth utcán — a malomhoz vezető úton — hol az egyik, hol a másik kapu mögül kiszóltak nekem asszonyok, férfiak: „Ne menj arra Sándor! Fordulj vissza, az oroszok a malomnál vannak...” No, nem baj — gondoltam, meg aztán mondtam is, hogy éppen azért megyek arra, hiszen nem bántanak azok senkit. Igyekeztem Dósa Gyula bácsihoz, aki éppen arra lakott. Tudtam róla, hogy 19-ben vörös katoná volt, s majd ketten elébe megyünk az előre nyomuló szovjet csapatoknak, s köszöntjük őket a falu nevében. Így is történt. Gyula bácsi már kint állt a kisajtóban, s együtt elindultunk a malom felé. Egyszer csak össetalálkoztunk két

civil ruhás férfivel, hirtelen azt hittük, egyszerű vadászok. S mikor megszólaltak, akkor ismeretlenek rájuk, hogy ezek partizánok.

— Nyemci jeszt? — kérdezték. Mi nem tudtuk, hogy van-e vagy se. Mint afféle ismerősök, barátságosan kezelt fogtunk, és cigarettára gyújtottunk. Ők mindjárt el is köszöntek, s elindultak a holt Tisza irányába. A Csurgó utca végén sok katonát láttunk mozogni. Ezek már nem civilben voltak. Rögtön felismertük: Ők a szovjet katonák. A Csurgó utca végén a Kossuth utca irányába két golyószóró volt felállítva, s mi bátran elindultunk arra, mit sem gondolva azzal, hogy esetleg itt rosszul is járhatunk. Nem jártunk rosszul... Előbünk vágta zott egy sátorlajos katona, aki ficánkoló lován megállt mellettünk. Bizony arra már nem emlékszem, hogy hogyan értetlenkedtünk, de annyit tudok, hogy a postát kereste. Kezet fogott velünk, egy-egy szivarral megkínált bennünket, s utána én elindultam vele a postára. Gyula bácsi még ottmaradt beszélgetni a többi katonával. A katoná mellett lovagolt, én gyalog mentem, szívtuk a szivart, és megálltunk a posta előtt. Leugrott a lóról, levetette magáról a sátorlapot, s akkor láttam meg, egy szovjet kapitánnyal állók szemében. Arcán ott ül a fáradtság, az álmatlanság, de szemében mérhetetlen elszántság. Igazi hős volt ez a szovjet katoná, aki mintha mi se történné, egyedül keresztül lovagolt az ismeretlen falun. Azóta úgy elgondoltam, hogy bármelyik padlásról, vagy kerítés

mögül, egy-egy menekülő, bujkáló német lelővöldezhett volna bennünket.

A postára azért mentünk, hogy a telefonközpontból kikapcsoljuk a vezetékeket — nem is annyira kikapcsoltuk, mint inkább elvagdaltuk. A postára nem volt nehéz bejutni, hiszen ott állt elhagyottan, tárra, nyitva. Mikor ezzel végeztünk, elindultunk a Tisza irányába. Alig mentünk 200 lépést a Felvég felé, az árokban német katonákat pillantottunk meg, akik az árok fenekén kétrét görnyedve szaladva iramodtak a Tisza felé. S ahogy meglátta őket a kapitány, pillanat alatt sarkfordult lovával, nekem intett, hogy menjek vissza gyorsan, s ő vágatva elindult vissza a malom felé. Szinte repült a ló. Percek múlva két könnyű harcoksi élén lovagolt végig a falun újra, s amikor eltűntek a faluvégi házak mögött, puskaropogás, harca zaj hallatszott. Ez a esetepaté másfél órát tartott, s akkor elnémult minden. S egyszer csak szakadatlanul jöttek a szovjet hadak, gyalogosan, löhátón, szemérel, gépkocsikkal. Ez a menetelés hetekig tartott.

Azon a napon, amikor ezzel a szimpatikus, kemény kötésű szovjet kapitánnyal bementünk a faluba, az izletek is nyitva voltak. Az emberek azt hitték, hogy nem történik semmi, és szinte hihetetlennek látszott, hogy tulajdonképpen a háború vihara zúdul keresztül a községen, a sok ezer kilométeren végig véres harcokban küzdő szovjet csapatok maguk előtt üldözik a pusztítás, a háború ördögét. Majd csak

néhány nap múlva került ki, hogy azért mégis csak komoly háború van. Hogy Tiszacsege a fő átvonulási vonala az előrenyomuló szovjet csapatoknak.

Már első nap délután egyik műszaki alakulat irányításával a falu asztalosai, barkácsai, ácsai ladi-készítésekhez fogtunk. Még a Tisza túlsó partja nem volt megtisztítva az ellenségtől, de a partizánok az éj lepe alatt ladi-keok tucatjain mentek át a Tiszán. Üldözték, ahol csak tudták a náci hadsereg maradványait. Mezőcsát felől küldött német akna robbant a falu különböző pontjain. Ezek az aknák néha öregasszonyokat, békés polgárokat találtak el, egyszerű parasztház tetején robbantak.

A II. ukrán hadsereg hőmpölygött előre Miskolc, Budapest, Berlin felé.

Három hatalmas hidat építettek egymás mellé a szovjet csapatok Tiszacsege határában, át a Tiszán. Hetekig vonultak itt át a szovjet haderők különböző alakulatai. És mire eljött a fagyos tél, karácsony táján szinte már alig volt nyoma a háborúnak. Mocorogni kezdtek az emberek, megalakultak a pártok. Régi álmod kezdtek valóra válni. Egyszerű parasztok, a falu szegényei már osztani kezdték léleket, papíron a falut körül ölelő urasági, káptalan birtokokat. S azóta mennyi minden másképpen van már Tiszacsegen. Erről már sokszor írtam máshelyt. A három hadihídak nyoma sincs. Kigyúlt a villany. Fényesség árad az egykori paraszt házakban, rádió szól a tanyán, s a Tisza partján traktorok tucatjai búgnak szerte a széles tiszacsegei határban.

FABIÁN SÁNDOR